

In gesprek met...

IN HET VORIGE NUMMER VAN IMPOST HEEFT CO BIEZE ZIJN LAATSTE BIJDRAGE AAN IMPOST GELIEVERD. HIJ NEEMT MET GRATIS AFSCHEID. DAAROM EEN INTERVIEW MET DE VERMEDE INGER OF GRENSPALDIE.

Co Bieze

Een jubileum van meer dan zeventig jaar

Ik ben zeventig jaar geleden bij de Belastingdienst begonnen, vertelde Co Bieze enkele maanden geleden, toen ter sprake kwamen, toen ter sprake kwam dat het bureau zeventig jaar geleden is opgericht. Een mooie aanleiding voor een gesprek met deze vrijwilliger die vele opstellen over grenspalen in 'Impost' verzorgde. Nu hij om privé redenen moet stoppen met zijn bijdragen, is er des te meer aanleiding voor een gesprek.

Eén telefoon

Intussen is het al méér dan zeventig jaar geleden sinds Co Bieze op 24 juni 1936, op 15-jarige leeftijd begon bij het 3e ontvangkantoor der directe belastingen te Rotterdam aan de Allard Piersonstraat 43d. Sinds die tijd is er veel veranderd. Het kantoor had één telefoon. En hij weet nu nog precies het nummer: 32904. Maar er kwam al gauw een tweede telefoon met het nummer 37904. Dat kwam er riet zomaar. Niet alleen was de afstand tussen het loket en de enige telefoon té groot maar ook de ambtenaar Moerland, kreeg het steeds drukker. Hij was een vakman op het gebied 'Wegenbelasting'. Hij werd steeds vaker door collega's van andere ontvangkantoren in de havenstad over de wegenbelasting geraadpleegd.

In die tijd werden er nog veel contante betalingen gedaan. Alleen grondbelasting, personele belasting, inkomensbelasting en vermogensbelasting werden per giro of bank betaald. Ook op het postkantoor kon men belasting betalen. Oorspronkelijk waren er volgens Co Bieze in Rotterdam vijf ontvangkantoren. Het derde en vijfde ontvangkantoor werden samengevoegd. Het eerste en het tweede kantoor werd het eerste kantoor aan de Boompjes. Het vierde kantoor werd kantoor Rotterdam-Zuid, gevestigd aan de Dordtlaan nummer 162.

In de oorlog is trouwers veel geld van het ontvangkantoor via het hoofd van de inspectie Rotterdam, Van Tilburg, aan het verzet afgedragen. Dat is volgens Co Bieze overigens keurig verantwoord.

Diezelfde oorlog vertraagde natuurlijk de bouw van het nieuwe geplande Centraal Belastinggebouw aan de Puntegalstraat

waar tegen 1940 een aanvang mee werd gemaakt. Pas in 1947 is het ontvangkantoor naar de Puntegalstraat gegaan. In het pand aan de Allard Piersonstraat kwam een dameshoedenfabriek.

Controle

Direct na zijn examens 'Schrijver 1e klas' en 'Adjunct-commissie' ging hij in 1947 naar de controleurs cursus. Dit was een spoedopleiding die maar anderhalf jaar duurde in plaats van de gebruikelijke twee à drie jaar. Daarna moest hij zich op 3 augustus 1948 melden op de inspectie Waalwijk. Hij was toen de jongste controleur. Na een interessante loopbaan waarin hij ten slotte administrateur werd, ging hij in 1981 met pensioen.

'De Waalwijkse tijd was een fantastische tijd. Hoofd was toen de heer Van Bijsterveld. In Waalwijk was veel fraude. Vermoedelijk wilde daarom bijna niemand naar de inspectie Waalwijk. Maar de heer Van Bijsterveld wilde wel. Hij was toen 28 jaar en deed in Waalwijk al gauw veel aan fraudebestrijding. Hij was een bijzonder mens. Later is hij nog directeur-generaal geworden.'

Op 1 april 1960 vertrok Co Bieze naar de Inspectie Hilversum DB 1 aan het Noorde Boeijs waar hij in de controle van de directe belastingen werkzaam was. Maar hij heeft ook veel les gegeven. Op 1 november 1970 vertrok hij naar Eindhoven waar hij tot zijn pensioen hoofd van de afdeling controle was. Aangezien de herstructurering van de Belastingdienst van een 'middelgerichte' organisatie naar een 'doelgroepgerichte' organisatie na 1981 werd ingezet, heeft hij die fase niet meer meegemaakt. En terwijl het nu heel gewoon is dat iedere medewerker in een geautomatiseerde omgeving werkt, was de personal computer bij zijn pensioen nog ver weg. Maar de computer heeft ook in huzen Bieze zijn intrede gedaan. De vaardigheden om het apparaat te bedienen heeft hij zich zelf eigen gemaakt. Voor zijn hobby is er zelfs een website met foto's van grenspalen die regelmatig door hobbyisten wordt gefotografeerd.

Na het pensioen

Ik was in de buurt van Luikagestel een grenspaal tegenge-

komen met het nummer 194. Veertig à vijftig meter verderop zag ik er een met het nummer 195.

Paal verderop na 600 meter, bij een rijwielpad op de Belgische grens ben ik de volgende tegengekomen. Rechts van dat pad loopt de grens. En daar stonden de palen verder uit elkaar. Ik wilde weten waarom die afstanden verschilden. Ik werd nieuwsgierig en heb het een en ander eens nagekeken en daarmee was ik "verkoch". Ik had een nieuwe hobby: ik ben grenspalen gaan fotograferen. Zo heb ik alle Brabantse palen gefotografeerd. Daarna verder weg: grenspalen door het hele land. Ik heb ook een hele map met grenspalen van provincies en gemeenten. Mijn hobby resulteerde in de tentoonstelling "Van Paal tot Paal 369 maal" die op 7 december 1985 in het museum werd geopend door directeur Bakker van de directie Douane van het ministerie. Die expositie betrof uitsluitend de landelijke grenspalen, niet die van gemeenten of provincies.

Verhalen

Elke paal heeft zijn verhaal, zegt hij. "Maar de grenspalen dragen bijna allemaal het jaartal 1843. (In 1843 werd de grens tussen Nederland en België vastgesteld.)

Niettemin is er nu ook een paal met het jaartal 2000 voor de nieuwe Tractaatweg richting Gent. In Zeeuws Vlaanderen zag ik nog Oostenrijkse palen uit het jaar 1780. Prachtige palen, maar ik trof er ook z.g. tienpalen aan en palen van de linie. Die "pikts ik mee", verder hield ik me bij de grenspalen. Er zijn palen die zijn voorzien van de "vuurslag" van het Gulden Wies en er zijn exemplaren waarop het Bourgondische kruis is afgebeeld. In de Dollard heb ik in buitendijks gebied een liggende paal aangetroffen en bij Losser vond ik bij het z.g. drielandpunt een paal met mooie wapens, n.l. die van: Bentheim, Münster en Overijssel. Nu is dat het drielandpunt van Nederland, Niedersachsen en Westfalen.

Op grond van het verdrag van 1816 tussen het toenmalige koninkrijk Pruisen en het voormalig Verenigd Koninkrijk zijn de palen gesummeerd 1 t/m 862 geplaatst. Nr. 1 staat bij het drielandpunt met Frankrijk en Pruisen en de laatste met nr. 862 staat bij Losser. Van Losser tot aan de Dollard staan de grenspalen met het voormalige koninkrijk Hannover en die zijn weer geplaatst op grond van het verdrag van 1824. Daarbij is een stenen exemplaar, gedateerd 1639. Dat is nu nummer 1 voor de serie met Hannover.

Ik heb nu een compleet overzicht. Alle palen heb ik gefotografeerd. Ik heb veertien briefordners met foto's. Die bestaan uit drie afdelingen. België-Nederland, Nederland-Koninkrijk Pruisen en Nederland-Koninkrijk Hannover. Ik kan mijn

kennis zo ophoesten en ben nu een vraagbaak voor velen. Veel communicatie gaat via de computer. Dagelijks komen er berichten binnen.

Overigens weten journalisten mij ook wel te vinden. Een bijzondere voorval was de brief van een jongetje die als adres droeg: Aan die man die alles van grenspalen weet. Die brief is echt aangekomen.

Maar er is weinig bestuurlijke belangstelling. En de palen worden niet onderhouden. Ze verdwijnen zelfs. Zo is er een paal uit Schoonebeek geplaatst in het jaar 1784 die in een museum in Duitsland terechtgekomen is. Deze paal draagt aan de ene kant drie letters: RBF voor Res Publicum Belgii Federatum (Verenigde Nederlanden) en aan de andere kant EPM dit staat voor Episcopatum Monasteriensis, ofwel Bisdom Münster.

Een bijvangst

Tijdens zijn speurtocht naar grenspalen ontdekte hij in de omgeving van Arcen iets bijzonders in het landschap. Hij zag er diepe sleuven in de grond die kennelijk door meermensen handen waren uitgegraven. Het leek er op of er een kanaal gelegen zou hebben. Maar dit was wel een legpuzzel. En die loste hij stukje bij stukje op. "Ik kwam er achter dat de Spanjaarden in het jaar 1626 in de tachtigjarige oorlog het Maas-Rijnkanaal wilden aanleggen. Langs dat kanaal waren 26 forten aangelegd ter verdediging tegen de Staatse troepen. Die forten zijn nu vollooiing door brand verloren gegaan. (Ze waren van hout.) Maar het kanaal is nog te volgen. Het is nooit bevaarbaar geworden want het liep niet vol. De soldaten groeven het in hun vrije tijd, kennelijk als bijverdiensite. Het kanaal is met reden maar 1,30 m diep. De soldaten waren niet groter dan 1,50 meter. Als het kanaal per ongeluk vol zou lopen, dan konden ze dus met hun hoofd boven water houden. Aangezien het kanaal de helling volgde kon het niet vollopen. Dit kanaal werd naar de toenmalige landvoogdes Fossa Eugenia genoemd."

Het verleden bewaard

Na meer dan zeventig jaar is nu dus een einde gekomen aan de loopbaan van Co Biese, eerst bij de Belastingdienst en later als vrijwilliger voor het blad Inpost. We zullen zijn bijdragen missen. Maar ik heb wel begrepen dat hij er voor wil zorgen dat zijn documentatiemateriaal voor de toekomst bewaard blijft.

Henk Druym